

Til offentlige oppdragsgivere

Den internasjonale situasjonen er preget av uro. Konfliktene i Midtøsten og Russlands angrep på Ukraina, samt vedvarende geopolitisk usikkerhet har ført til betydelige svingninger i energimarkedene og økte råvarepriser. For anleggsbransjen gir dette særlig store utslag på diesel- og drivstoffkostnader, men også på en rekke andre innsatsfaktorer som er avgjørende for gjennomføring av offentlige prosjekter.

Samtidig har bransjen vært under betydelig press over tid. De siste fire årene har vært preget av lave marginer og svake resultater for våre medlemsbedrifter. Den samlede belastningen har den senere tiden også gitt alvorlige utslag i deler av bransjen, med konkurser blant større aktører og betydelige økonomiske tap for mange bedrifter. Det økonomiske handlingsrommet er dermed begrenset, og nye, raske kostnadsøkninger innebærer en risiko som i økende grad er vanskelig for entreprenørene å bære.

Anleggsbedriftene spiller en sentral rolle i gjennomføringen av offentlig infrastruktur. De leverer kritiske tjenester innen vei, vann og avløp, bygg og anlegg, drift og vedlikehold – og bidrar med lokale arbeidsplasser, kompetanse og verdiskaping over hele landet. En svekkelse av denne delen av næringslivet vil også få direkte konsekvenser for offentlige byggherrers gjennomføringsevne.

Vi vil derfor oppfordre offentlige oppdragsgivere til å bidra til en mer balansert håndtering av kostnader og risiko, både i pågående kontrakter og i nye anskaffelser.

Når usikkerheten er stor, er ingen tjent med at all risiko plasseres hos entreprenørene. Dette vil enten gi høyere tilbudspriser eller redusert gjennomføringsevne.

Konkret vil vi peke på følgende tiltak:

- Hyppigere og mer treffsikker prisregulering i kontrakter der dette allerede er avtalt, blant annet gjennom bruk av relevante delindekser.
- Åpning for vederlagsjustering i kontrakter uten prisregulering der ekstraordinære og dokumenterbare kostnadsøkninger gir vesentlige utslag, særlig knyttet til drivstoff og energi.
- Alternative løsninger for særlig prissensitive innsatsfaktorer, for eksempel byggherreleveranser eller avregning etter selvkost/«åpen bok» med avtalt påslag.
- Inntak av balanserte prisregulerings- og reforhandlingsklausuler i nye kontrakter, slik at ekstraordinær markedsuro kan håndteres på en forutsigbar måte.

Vårt budskap er at offentlige oppdragsgivere og entreprenører har et felles ansvar for å sikre bærekraftig gjennomføring av prosjekter i en krevende tid. Ved å dele kostnader og risiko i større grad, kan vi sammen bidra til stabile leveranser, reell konkurranse og nødvendig gjennomføringsevne også fremover.

Vennlig hilsen

Roger Ingebrigtsen

Nestleder administrasjonen i MEF